

Viešpats yra teisingumo Dievas. Palaiminti visi, kurie pasitikėdami Jo laukia! /Iz 30, 18/

2007 m. rugpjūtis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys **Nr. 5 (77)**
Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn.

**Diakono RAIMONDO STANKEVIČIAUS pamokslas
per ordinacijos pamaldas**

Dvasios vienybė

Taigi aš, kalinys Viešpatyje, raginu jus elgtis, kaip dera jūsų pašaukimui. Su visu nuolankumu bei meilumu, su didžia kantrybe palaikykite tarpusavio meilę, uoliai sergėkite Dvasios vienybę taikos ryšiu. Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip ir esate pašaukti į vieną savo pašaukimo viltį. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas. Vienas Dievas ir Tėvas visiems, virš visų, per visus ir visuose. O kiekvienam mūsų duota malonė pagal Kristaus dovanos mąstą. /Ef 4, 1-7/

Šiame skaitinyje girdime Pauliaus kreipimąsi iš kalėjimo. Netgi būdamas nelaisvėje jis nepraranda vilties ir tikėjimo, skelbia Gerąją Naujieną, vienija Bažnyčią, pamoko tikinčiuosius. Paulius daro tai, ką turi daryti, vadovaujasi pašaukimu skelbti Žodį, suburti ir vienyti Bažnyčią. Paulius ragina ir visus žmones elgtis taip, kaip dera

jų pašaukimui. Akivaizdu, kad jis kreipiasi į krikščionis, pašauktus Kristaus tarnystei ir į tuos, kurie įtikėję, kurie atsivertę į Kristų. Jis kreipiasi į visus Viešpaties kareivius, kurie tiki ir savo tikėjimą perduoda savo artimiesiems – pažįstamiems, draugams ar priešams.

Daugelį žmonių labai neramina klausimas, ar jie turi pašaukimą,

ar jie atsivertę, ar juos veda Dievo Dvasia? Tai labai asmeniškai klausimai ir tikrai niekas negali liudyti apie kito atsivertimą taip, kaip jis pats tai išgyvena.

Paskutiniaisiais metais, ypač studijų metu, nemažai teko bendrauti su tikėjimo broliais iš kitų krikščioniškų konfesijų, klausiausi jų liudijimų apie atsivertimą, apie staigų atsivertimą, apie aiškų ir tikrovišką ar net tikrą pokalbį su Jėzumi, apie stebuklą, kaip iš netikinčio padaro tikintį, iš abejojančio, nesidominčio per labai trumpą laiką būna padaromas uolus krikščionis, Dievo Žodžio skelbėjas ar pamokslininkas arba giliai tikintis, besidžiaugiantis gyvenimu, visai kitoks žmogus nei prieš kelias akimirkas. Tikrai labai gražu, bet kartu ir liūdna, nes daugelis tokio staigaus ir aiškaus stebuklo nepatyrė ir dėl to sielojasi, abejoja savo pašaukimu, Dievo Dvasios veikimu.

Kitas pavyzdys, mano gero pažįstamo, kuris dažnai abejojavo, ar iš viso jo gyvenime įvyko atsivertimo stebuklas, ar Viešpaties Dvasia veikia jį ir jo veiksmus, jo protą? Tačiau daugiau tai analizuodamas, jis priėjo išvadą, kad toks stebuklas tikrai įvyko. Tiesa, ne taip staiga – ne akimirksniu, ne per minutę, ne per dieną, gal net ne per metus, tačiau kada jis pradėjo domėtis pagrindiniais gyvenimo prasmės klausimais, pradėjo bendrauti su tikrais krikščionimis, su dvasininkais, pradėjo eiti į bažnyčią ir ten eiti ne dėl mados ar pareigos jausmo, o todėl, kad jam šito reikėjo, ten rasdavo tai, ko negalėdavo rasti savo pasaulietiniame gyvenime, tarp draugų, ar darbe, viskas apsisvertė. O tiksliau – atsivertė, jo gyvenimas pasidarė

Sveiki, mieli broliai ir seserys!

Rašau tiems iš Jūsų, kurie ryžtatės mokytis Gyvenimo, visiškai neatsižvelgiant nei į amžių, nei kitas aplinkybes, tiems, kurie savo širdyse trokšta pajusti gyvą, pulsuojančią Dievo Dvasią, tiems, kurie pasiryžę priimti Jo Valią, Meilę ir tapti pilnaverčiais Jo sūnumis ir dukromis.

Kaip to pasiekti ir viso to išmokti? Pradėkime viską iš pradžių: taip kaip kūdikiai susivokia šiame pasaulyje, taip ir mes, norėdami atgimti Dvasioje, irgi turime susivokti. Mes jau žinome, kad esame mylimi ir laukiami Dievo vaikai. Kūdikiai, kai tai suvokia, prieš save beveik visada regi savo tėvų veidus, jaučia jų rūpestį ir meilę. Mes, deja, nematome savo Dangiškojo Tėvo, o dažnai ir net nejaučiame Jo rūpestio mumis. Mūsų sąmonėje glūdi jau labai seniai susiformavusi nuostata, kad Dievas, jeigu Jis yra, tai Jis yra kažkur labai toli, mums visiškai nesuvokiamas ir nepasiekiamas, dažniausiai piktas ir nuolat baudžiantis už mūsų prasižengimus. Jei taip yra, natūraliai kyla klausimas – kas gi mus atskyrė, nes Adomas betarpiškai bendravo su savo Kūrėju, ir dėl kokios priežasties?

O tos pirminės priežasties ieškome ten ir tuomet, kai Dangiškasis Tėvas pirmą kartą apribojo savo vaikus Edene. Tada, kai Ieva, nepaisydama draudimo, savavališkai paragavo ir pavaišino Adamą pažinimo vaisiumi nuo uždrausto medžio, visiškai negalvodama apie pasekmes. O tas pasekmes mes jaučiame ir šiandien. Tas poelgis pagimdė Priežasties – Pasekmės dėsnį. Jei jau Jo vaikai taip trokšta būti visiškai nepriklausomi, savarankiški ir viską suvokti bei valdyti savo protu, tai Dangiškasis Tėvas ir suteikė jiems tokią laisvę žemėje su sąlyga, kad jie patys ragaus savo kūrybos vaisius, kad ir kokie kartūs jie bebūtų. Prasadėjo atsiskyrimo etapas, o nemokšiška naudodamiesi laisve vis tolome ir tolome nuo savo Tėvo ir vis daugiau ir giliau klimpome į savo kūrybos liūną. Apie tai vaizdingai byloja Senasis

Testamentas. Ir dėl to mes šiandien jaučiamės visiškai atskirti nuo savo Kūrėjo.

Bet taip neturi būti. Ir, jei norime atstatyti nutrūkusį ryšį, turime susivokti. Paprastai mes (žmonės) esame linke save laikyti pačia aukščiausia vertybe, visagaliais, viską nulemiančiais. Tai beveik teisinga, tik dar dera prisiminti savo kilmę. Jei esame sukurti pagal paties Dievo atvaizdą ir iš Jo Dvasios, tai ar galime tai pastebėti savyje? Dievas yra Dvasia, o mes? Bet prisiminkime žodžius „kas iš dvasios – tas grįš į, kas kilęs iš dulkės (kas mano, kad yra tik iš kūno ir kraujo) pavirs dulke“. Jau šiuose žodžiuose slypi mūsų galimybė pasirinkti, t.y. save laikyti tik materialiu daiktu (beždžionės palikuonimi) arba nors ir maža, bet Didžiosios Dvasios dalele neaprepiamos Kūrinijos sraute. Savaime niekas iš nieko neatsiranda, jei žmogus, žemė ir visa kas ją pripildo yra sukurta iš tos pačios substancijos, tai mes esame visi vienos kilmės, vientisa, tarpusavyje susijusi visuma, vienybė. Bet ar jaučiame tai kasdien? Kaip mes elgiamės su ta Kūrinija, su žemės gelmių ištekliais? Ar kai kas nelaiko to savo nuosavybe ir nemano turintys teisę iš to pelnyti žemiškuosius turtus, kitus savo brolius ir seseris pajungiant (gal tiksliau pavergiant) savo tikslams?

Dabar mes regime žmonijos savarankiškos veiklos pasekmes žemei. Dabar jau visi pripažįsta, kad apnuodijome ir užteršėme ją nepataisomai. Taip ir gyvename ir pelnome savo veiklos pasekmėse ir beviltiškoje padėtyje bandome ieškoti Dievo. O Dangiškasis Tėvas, kaip visur esanti Dvasia, o tuo pačiu

ir Aukščiausia Sąmonė, ar džiaugiasi regėdamas išdidžius ir laivės pareikalavusius vaikus?

Jei bandytume į šitą vaizdą pažvelgti iš savo žmogiškų pozicijų, tai tikrai turėtume susigūžti iš baimės. Bet jau buvo Tvanas, jau buvo Sodoma ir Gomora, ir visiškai prieš žmogiškąją logiką Dangiškasis Tėvas mums atsiuntė ne bausmę, bet pačią didžiausią ir kilniausią dovaną – Jėzų Kristų. Bet ne tam, kad Jo kraujas būtų pralietas ir magiškai atpirktų (tarsi pateisintų) visus mūsų negerus darbus. Jėzus nenuilstamai triūsė, kad parengtų ir atvertų mūsų širdis Dangiškajam Tėvui ir Jo vardu sudarė Naują Sandorą. TAI AR VISA TAI NEĮRODO, kad Dangiškasis Tėvas nėra piktas ir baudžiantis? Jis yra begalinė ir neišsemiamą Meilė, besąlyginė ir viską atleidžianti, kai tik to atleidimo prašoma nuoširdžioje atgailoje. Todėl nėra jokio reikalo galvoti, kad jei esame netobuli, tai esame pasmerkti. Ne, po mūsų atgailos ir prašymo atleisti, mūsų nuodėmės sunaikinamos, jų nebėra, o tuo pačiu nebėra ir kliūčių tarp mūsų (tik, aišku, jei vėl neprisidirbame iš naujo savo veiksmis, žodžiais, mintimis ir jausmais) – mes apvalyti. Esmė tame, kad mes kantriai save ugdydami, kontroliuodami ir nuolat sudrausmindami turime apvalyti savo sąmonę ir išbristi iš to liūno. Tai nėra lengva ir greitai pasiekama, bet tai mūsų valioje ir galioje. Štai ką reiškia Pauliaus žodžiai: „Aš, broliai, tegalėjau kalbėti jums ne kaip dvasios žmonėms, bet kaip kūno žmonėms, kaip kūdikiams Kristuje. Maitinau jus pienu, o ne kietu maistu, kurio jūs dar negalėjote priimti“. Jei turime nuoširdų tikslą siekti vienybės su Dangiškuoju Tėvu, tęskime savęs ugdymo pamokas, jei ne – tai irgi mūsų valioje ir galioje, bet savo pasirinkimą prisiminkime derliaus pjūties dieną. SU DIEVU VISKAS ĮMANOMA.

Su meile, E. V.

visiškai kitoks, kaip kompiuteriniame žaidime – jis pajuto, lyg būtų visiškai kitame – aukštesniame lygyje. O tos buvusios problemos, rūpesčiai ar džiaugsmas pasiliko sename, žemesniame lygyje. Atėjus į bažnyčią, į parapiją, pradėjus domėtis tikėjimo tiesomis, atėjo ne tik dvasinė ramybė ir palaima, bet ir fizinė – kūniška ir materialinė. Sudėjus prioritetus į tinkamas vietas, Dievas apdovanojo ir žemiškais turtais – suprantančia ir visur palaikančia šeima, geresniu ir prasmingesniu darbu ir viskuo, ko trūko iki to laiko, kol tikėjimas ir Kristus neužėmė svarbios vietos jo gyvenime. Jis atsivertė, o tiksliau buvo atverstas, buvo pašauktas, gavo tą brangią Dvasios dovaną, tiesa, ne staiga, ne akimirksniu, kaip Saulius tapdamas Pauliumi, bet palaipsniui, su visomis iš to sekančiomis dvasinėmis ir kūniškomis dovanomis.

Kiekvienas atsiverčia ar būna pašauktas skirtingu būdu, laiku, ar skirtingu greičiu. Ir tai kiekvienam Dievo dovana. Viešpaties kalendorius ir laikrodis ne toks kaip žmonių. Tūkstantis metų Viešpaties Karalystėje kaip viena diena arba viena diena kaip tūkstantis metų. O jeigu palyginsime staigų atsivertimą ir atsivertimą vykstantį palaipsniui – metus ar penkerius ir Viešpaties amžinybę, suprasime, kad žmonės – Dievo kūriniai labai panašūs, labai panašūs ir juose vykstantys procesai. Ir Viešpaties veikimas labai panašus kiekviename tikinčiajame. Kaip dažnai būna, kad sugalvojus ir savo artimiesiems pranešus genialią mintį, jos tęsinį išgirstame iš savo artimųjų! Dvasia veikia visus tikinčius Viešpačiu ir Jo darbais, ir Dvasia padeda visiems, tik ne visada mes suprantame tą pagalbą ir ją priimame kaip pagalbą.

”Su visu nuolankumu ir meilumu, su didžia kantrybe palaikykite tarpusavio meilę, uoliai sergėkite Dvasios vienybę taikos ryšiu“.

Tuo metu, kai Paulius kreipiasi šiuo laišku į krikščionis, jis kali, šis laišku iš kalėjimo. Tačiau jis nesiskundžia kalėjimo sunkumais, jis tiesiog sako: „aš kalinys Viešpatyje“. Paulius priima visas Viešpa-

ties dovanas ir visus išbandymus. Ir visos dovanos, kokios jos bebūtų – į naudą. Lygiai taip pat ir mums – kokias dovanas pasiųstų Viešpats, visas jas turime priimti su meile, tikėjimu ir padėka.

Paulius kviečia siekti krikščioniškos meilės, kantrybės, per kurią pasiekama vienybė Bažnyčioje – Kristaus Bažnyčioje. Nors mes žinome daug konfesijų, tikėjimo pakraipų, Bažnyčių ir krikščioniškų grupių, tačiau viena yra Kristaus Bažnyčia, vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas. Kokie bebūtų konfesiniai skirtumai, esame visi krikščionys, tikime vieną Dievą Šventoje Trejybėje, esame vienas kūnas, vieno kūno nariai, vienos Viešpaties armijos kariai. Paulius būdamas laisvas labai siejojosi dėl nesutarimų Bažnyčioje, dėl priešiško, jis žodžiu ir raštu stengėsi pašalinti tą priešišumą ir būdamas kalėjime jis ragina siekti vienybės Bažnyčioje. Apaštalas kviečia deramai elgtis visiems Dievo pašauktiesiems.

Kiekvieno krikščionio pareiga – puoselėti vienybę ir krikščionišką meilę, nuolankumą ir kantrybę. O meilė, nuolankumas ir kantrybė – tai didžiulė jėga, kuri reikalinga tikram krikščioniui, Dievo vaikui. Tik turintis tokias savybes gali siekti dieviškos meilės ir krikščioniškos vienybės. Bažnyčia yra vienas vienetas, vienas kūnas, Bažnyčia turi vieną viltį ir vieną Viešpatį, vieną tikėjimą ir vieną krikštą.

Vienas pašaukimas - visiems skirtingu būdu, tačiau visiems vienodu tikslu. O tikslas – tarnystė Viešpačiui, tarnystė Kristui, nes aš Jam esu labai skolingas. Kaip ir mes visi, kaip ir visa žmonija Jam skolinga. Ir tos skolos negalime sugražinti, atidirbti ar atpirkti. Galime tik skelbti Dievo Žodį, Gerąją Naujieną ir šlovinti, garbinti Viešpatį. Ir dar prašyti Viešpaties malonės – didžiausios dovanos žmogui, tikinčiam krikščioniui, Dievo vaikui ir Viešpaties armijos kareiviui. Dievas nusprendė ir pašaukė. Pašaukė kiekvieną tokiai tarnybai, kokiai jis geriausiai tinka. Kiekvienas turime nešti su džiaugsmu ir meile tą Viešpaties

skirtą tarnybą, su tikėjimu ir viltimi, kad Jėzus Kristus mirė dėl mūsų ir kad ši Jo auka bus kelias mūsų išteisinimui, kad būsime apdovanojami Viešpaties malone ir tikėjimu, o ši dovana mums yra pati brangiausia ir geriausia, nors mes ir neverti jos. Jėzus Kristus - Jis yra dovanų davėjas, kuris davė išganytą savo išrinktiesiems, Viešpaties vaikams.

Kiekvienas, kuris jaučiame, kad esame pašaukti Dievo tarnystei, nesvarbu kokiose pareigose, kiekvienas, kuris esame atsivertę į Viešpatį Jėzų Kristų, mūsų Išganytoją, nesvarbu koku būdu tai buvo padaryta, turime su džiaugsmu, meile ir kantrybe nešti tą naštą, gal kartais sunkią, bet malonią ir reikalingą tarnystę, turime siekti vienybės Bažnyčioje – Kristaus Bažnyčioje – Viešpaties surinkime. Ir priimti visas Jo dovanas, kartais atrodančias ir ne visai patraukliai, tačiau Viešpats geriau už mus žino, ko mums reikia ir duoda, duoda tai, kas mums geriausia. Jis yra visų dovanų davėjas, mūsų Išganytojas ir Gelbėtojas!

AMEN.

MELDŽIU

Atleisk mums,
Viešpatie,
Meldžiu
Tave kasdieną,
Kad spinduliai šviesos
Palaimintų kiekvieną.
Gyventume tyrai,
Kaip Kristus mums prisakė,
Nebūtume
Nuo nuodėmių
Apkurtę ir apakę.

Alfredas Naktinis,
2007 08 07

Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo suvažiavimas Biržuose

“Šlovinkite Viešpatį. Dėkokite Viešpačiui, nes Jis geras, nes Jo ištikimoji meilė amžina” - šiais 106 psalmės žodžiais iškilmingas Lietuvos evangelikų reformatų eilinio 2007 metų Sinodo suvažiavimo uždarymo pamaldas šv. Jono Krikštytojo sekmadienį, birželio 24 dieną, Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje pradėjo kunigas Rimas Mikalauskas - Lietuvos evangelikų reformatų generalinis superintendentas.

Pamaldų metu buvo įvykdytas vienas iš Sinodo suvažiavimo nutarimų: diakono – katecheto tarnystei ordinuotas Klaipėdos universiteto evangeliškos teologijos katedros paskutiniojo kurso studentas, lektorius Raimondas Stankevičius. Paskelbti Sinode priimti nauji teisiniai aktai – kanonai, Viešpaties Vakarienių dalyvavo dvasininkai, kuratoriai, Sinodo delegatai ir į pamaldas susirinkę tikintieji.

Šių metų eilinis Sinodo suvažiavimas – ypatingas, nes Lietuvos ev. reformatai šiemet švenčia 450 metų Sinodo susirinkimų sukaktį. Vokietijoje ir Šveicarijoje 16 amžiaus antrojo dešimtmečio pabaigoje prasidėjusi Vakarų Bažnyčios Reformacija greitai pasiekė Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę. Istorijos šaltinių liudijimu Abraomas Kulvietis 1539–1542 metais vadovavo Vilniuje veikiančiai naujai, protestantiškai mokyklai – Reformacijos kūdikiui Lietuvoje. 1553 metais Lukiškėse, prie

Vilniaus, kunigaikščio Mikalojaus Radvilos Juodojo dvare, jau buvo laikomos evangeliškos pamaldos. 1557 metų gruodžio 14 dieną minimas Sinodo suvažiavimas Vilniuje. Jame buvo priimtas tikėjimo išpažinimas su kalvinistine Viešpaties Vakarienių teologine interpretacija. Nuo tų metų evangelikų reformatų Sinodai kasmet susirenka į suvažiavimus, kurių metu sprendžia tikėjimo ir bažnytinės organizacijos reikalus Lietuvoje. Sinodų suvažiavimų vieta XVI–XIX amžiais dažniausiai būdavo valstybės sostinė Vilnius, tačiau taip pat ir kitos ev. reformatų parapijos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Tik didžiausių politinių suiručių ar karų metu Sinodas nesuvažiudavo į savo sesijas. Nuo 1920 metų nuolatine eilinių Lietuvos evangelikų reformatų Sinodų suvažiavimų vieta – Biržai, per Jonines.

Šių metų eiliniame Sinodo suvažiavime dalyvavo dvasininkai, Sinodo kuratoriai ir delegatai

ar atstovai iš Biržų, Nemunėlio Radviliškio, Papilio (visos Biržų r.), Salamiesčio (Kupiškio r.), Švobiškio (Pasvalio r.), Kėdainių, Panevėžio, Klaipėdos, Šiaulių ir Vilniaus evangelikų reformatų parapijų. Negalėję atvykti į suvažiavimą dvasininkai ir kuratoriai atsiuntė savo sveikinimus ar atsiprašymus.

Suvažiavimo pradžioje Sinodas išsirinko savo vadovybę: Sinodo direktorių, kuris renkamas iš pasaulietinių Sinodo narių ir dvasininkus – cenzorių bei sekretorių. 2007 metų Sinodo direktoriumi išrinktas kuratorius Donatas Balčiauskas, cenzoriumi – kun. Rimas Mikalauskas ir sekretoriumi – kun. Tomas Šernas. Sinodą sveikino Vokietijos ev. reformatų sąjungos atstovas kun. Erhard Mische, Pasaulio reformuotų Bažnyčių aljanso (World Alliance of Reformed Churches – WARC) generalinis sekretorius dr. kun. Setri Nyomi, sveikinimą atsiuntęs raštu. Sveikinimą lietuvių

ev. reformatų Sinodo Kolegijos Jungtinėse Amerikos Valstijose vardu iš Čikagos atsiuntė diakonė Erika Brooks. Ji tikisi taip pat atvykti ir dalyvauti šių metų rugsėjo mėnesio 15–16 dienomis Sinodo 450 metų jubiliejaus paminėjimui skirtoje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje Biržuose. Apie savo dalyvavimą šioje konferencijoje patvirtino Europos reformatų vadovų tarybos prezidentas dr. kun. Gustav Bölcskei – Vengrijos reformatų Bažnyčios vyriausiasis vyskupas, WARC viceprezidentas dr. kun. Gottfried Löcher iš Šveicarijos bei svečiai iš Vengrijos, Rumunijos, Slovakijos, Lenkijos, Baltarusijos, Švedijos, Vokietijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Nyderlandų ir kitų šalių ev. reformatų Bažnyčių. Apie savo dalyvavimą Lietuvos ev. reformatų Sinodo 450 metų jubiliejaus minėjime patvirtino taip pat Nyderlandų, Šveicarijos ambasadoriai, Vokietijos ir Didžiosios Britanijos ambasadų atstovai.

Sinodas vienu iš pirmųjų savo sprendimų pasiuntė sveikinimo laiškus Lietuvos Respublikos Prezidentui, Vyriausybei ir Seimui, melddamas Dievo palaiminimo prasmingiems darbams, išreiškė viltį, kad valstybės institucijų ir Lietuvos ev. reformatų Sinodo santykiai bus pagrįsti abipusės pagarbos ir teisingumo principais ir tai leis bendrai spręsti iškilusius laikmečio iššūkius.

Per septynias Sinodo suvažiavimo sesijas buvo priimti 25 sprendimai-kanonai ir memorialai. Pateikti gen. superintendente kun. Rimo Mikalausko, Konsistorijos prezidento kurt. Donato Balčiausko ir Sinodo revizijos komisijos pirmininko Alfredo Dagio pranešimai, parapijų, vaikų globos namų „Vaiko užuovėja“ Medeikiuose direktorės Daivos Janonienės, Lietuvos ev. reformatų jaunimo draugijos „Radvila“ centro valdybos pirmininkės Viktorijos Stauskaitės, Konsistorijos Sinodo 450 metų jubiliejaus komisijos pirmininkės dr. Renatos Bareikienės pranešimai. Šie metai ypatingi tuo, kad baigiasi generalinio

superintendente, Konsistorijos bei Revizijos komisijos trejų metų įgaliojimų ir darbo kadencijos. Vienas svarbiausių šių metų Sinodo uždavinių buvo suteikti įgaliojimus naujai Bažnyčios vadovybei ateinantiems trejiems metams. Trejų metų kadencijai išrinkta žemesnioji Sinodo institucija – Konsistorija. Ją sudaro 8 nariai: keturi dvasininkai ir keturi pasauliečiai. Konsistorijos prezidentu renkamas pasaulietis kuratorius, viceprezidentu – dvasininkas. Pirmą kartą mūsų Bažnyčios istorijoje Konsistorijos vadovu-prezidente buvo išrinkta moteris. Ja tapo dr. Renata Bareikienė iš Vilniaus. 2007–2010 metų kadencijai į Konsistoriją buvo išrinkti: kun. Tomas Šernas (viceprezidentas, Vilnius), kun. Rimas Mikalauskas (Biržai), diak. Sigita Švambarienė (Biržai) ir pasauliečiai nariai: Danguolė Kairienė (Biržai), Petras Romaldas Puodžiūnas (Panevėžys) ir Vytautas Variakojis (Biržai). Ateinančius trejus metus Lietuvos ev. reformatų generalinio superintendente t.y. vyskupo pareigas vykdys vyresnysis kunigas Rimas Mikalauskas. Į Sinodo revizijos komisiją išrinkti: Vyda Gasiūnienė (Nem. Radviliškis), Irena Narvidienė ir Elzė Dagienė (Biržai), Giedrius Vaitiekūnas (pirmininkas) ir Danguolė Juršienė (abu Vilnius).

Sinodas priėmė sprendimus, nustatančius dvasininkų tarnystės sutartis bei išlaikymo sąlygas ir papildė 2005 metais priimtus sprendimus. Dvasininkai yra išlaikomi Sinodo lėšomis, kurias iš esmės sudaro tikinčiųjų aukos tiesiogiai arba per dvasininkus surinktos parapijose. Dvasininkai įpareigoti nuo savo išlaikymo dešimtąją dalį mokėti į Sinodo kasą. Taip pat iš šių lėšų pavesta Konsistorijai nustatyti skirtą dalį dvasininkų bažnytiniam pensijų fondui. Dvasininkai privalo savo patarnavimų metu surinktas aukas registruoti ir kas mėnesį pervesti į Sinodo kasą. Sinodo išlaikomi dvasininkai negali dirbti kito darbo be bažnytinės vadovybės sutikimo. Sinodas patvirtino dvasinės

tarnystės nuostatas. Pagal senus bažnytinius teisinius aktus nustatyti dvasinės tarnystės laipsniai lietuvių kalba, suteiktas leidimas ordinuoti į diakonus vyresniųjų kursų teologijos studentus, tačiau sugriežtintos pašaukimo sąlygos. Patvirtintas neordinuotų dvasininkų tarnautojų-šventėjų pašaukimas dvasinei tarnystei. Nustatyta galimybė kviesti dvasininkus tarnystei iš kitų evangelišku bažnyčių ne Sinodo dvasininkų teisėmis, išskyrus evangelikų liuteronų dvasininkus. Pastarieji, vadovaujantis senaisiais susitarimais, tarnauja tokiais pačiomis sąlygomis ir teisėmis kaip ir Sinodo ordinuoti dvasininkai. Taip pat patvirtino dvasininkų tradicinius liturginius rūbus, naudotus iki šiol, tačiau su skirtingomis detalėmis pagal dvasininkų laipsnius. Sinode buvo svarstyti klausimai apie Sinodo pasaulietinius narius-kuradorius. Su pataisomis pakartotas 1926 metų Sinodo sprendimas dėl 1% kuratorių mokesčio į Sinodo kasą. Nuo jo atleisti nedirbantys pensininkai, įvestas vienerių metų bandomasis laikotarpis kandidatams į kuradorius. Kuratorių teisės ir atsakomybė sukėlė daugiau klausimų, diskusijų, ir Sinodas pavedė Konsistorijai per ateinančius metus ruošti pasiūlymus šia tema kitų metų eiliniam Sinodo suvažiavimui. Pakartoti nutarimai dėl Sinodo teisių bei Sinodo įgalios kompetentingos vadovybės teisės santykiuose su valstybės atsakingomis institucijomis. Paskirtos dvasininkų misijos į parapijas.

Į neeilinį ir neformalų savo suvažiavimą 2007 metų Sinodas susirinks dar šių metų rugsėjo 15–16 dienomis Biržuose – Sinodo 450 metų iškilmingą minėjimą bei tarptautinę mokslinę konferenciją: „Šlovinki Dievą besikeičiančiame pasaulyje“.

Eilinio kitų metų Sinodo suvažiavimo data ir vieta, nustatyta dar 1930 metais, išlieka ta pati – Biržai, per Jonines.

Kun. Tomas Šernas
Lietuvos evangelikų reformatų
Sinodo sekretorius

Kėdainių reformatų ir liuteronų bendruomenių istorija

Ištrauka iš Kėdainių krašto muziejaus direktoriaus Rimanto Žirgulio straipsnio
„Tautinės ir konfesinės Kėdainių bendruomenės“

Kėdainiai nuo seno garsėjo kaip daugiatautis ir daugiakonfesinis miestas. 1549 m. miesto savininkei Onai Radvilaitei – Kiškienei į Šv. Jurgio bažnyčią pasikvietus evangelikų kunigą, Kėdainiai tapo vienu iš pirmųjų Reformacijos židinių Lietuvoje. Valdant jos sūnui Jonui Kiškai 1574–1592 m., Kėdainiai tapo vienu iš nedaugelio arijonų prieglobsčiu Lietuvoje. Arijonų bendruomenė gyvavo mieste iki pat 1658 m. – išvymo iš valstybės; jos atstovai ėjo pareigas miesto magistratu, būta arijonų ir Kėdainių dvare.

XVII a. įtakingiausia Kėdainių konfesinė bendruomenė buvo evangelikai reformatai. Pradėjusi burtis XVI a. II p., nuo 1600 m. evangelikų reformatų bažnyčia Kėdainiuose išivyrėja. Per visą XVII a. Kėdainiai buvo evangelikų reformatų Bažnyčios LDK administracinės padalos – žemaičių distrikto centras. Valdant Biržų – Dubingių šakos kunigaikščiams Kristupui ir Jonušui Radviloms, XVII a. Kėdainiai tampa svarbiausiu šios konfesijos centru Lietuvoje. 1629 m. mieste pastatoma pirmoji medinė ev. reformatų bažnyčia Jonušavoje, 1631 m. K. Radvila fundavo mūrinę katedrą miesto centre, kurios statybą 1652 m. užbaigė Jonušas Radvila. Kėdainiuose buvo telkiamos pagrindinės ev. reformatų švietimo ir kultūrinės institucijos. 1625 m. buvo įkurta mokykla, 1647 m. peraugusi į gimnaziją. 1651 m. prie gimnazijos buvo įkurta J. J. Rheto spaustuvė, išleidusi didžiausią XVII a. lietuvišką leidinį „Knyga nobažnystės krikščioniškos“ (1653 m.)

Evangelikų reformatų bendruomenė nebuvo vienalytė ir vienatautė. Be lietuvių, lenkų ir vokiečių, joje būta nemažai škotų. Apie 1628–1629 m. Kėdainiuose pradeda burtis škotų reformatų (presbiterionų) bendruomenė.

Ilgainiui ši bendruomenė tampa išskirtinė – jos atstovai buvo miesto burmistrai, magistrato nariai, gimnazijos rektoriai, bažnyčios senjorai. XVII a. II p., nepaisant praūžusio karo, miesto centrinė dalis aplink Didžiąją rinką buvo apgyvendinta daugiausia škotų. XVII–XVIII a. šaltiniuose randama per 120 Kėdainių škotų pavardžių. Iš viso jų čia galėjo gyventi apie 200-300, todėl Kėdainių škotų bendruomenė buvo viena iš didžiausių visame Baltijos ir Skandinavijos regione. XVIII a. pradžioje bendruomenė sumažėjo, o amžiaus viduryje ir visai išnyko.

Antroji pagal gausą ir įtaką mieste buvo vokiečių ev. liuteronų bendruomenė. 1629 m. Kėdainiuose pradeda apsigyventi pirmieji vokiečiai. Po metų šalia Kėdainių dvaro jau buvo pastatyta ir apgyvendinta apie 80 namų. 1638 m. pastatoma medinė ev. liuteronų bažnyčia.

1648 m. karalius Vladislovas Vaza suteikia savivaldą Kėdainių priemiestyje išikūrusiai vokiečių ev. liuteronų apgyvendintai Jonušavai. Taip Kėdainiuose atsiranda dvi juridškai įteisintos bendruomenės. Apie 1650 m. šalia liuteronų bažny-

čios užbaigiama statyti karo liginė. XVII a. II p. ir visą XVIII a. Kėdainių gydytojais ir vaistininkais beveik išimtinai buvo vokiečiai. Vienas garsiausių buvo 1642 m. į Kėdainius atvykęs medicinos ir filosofijos mokslų daktaras Adamas Freitagas (1608-1650) – europinio masto mokslininkas, karo architektūros specialistas, jis dėstė matematiką Kėdainių gimnazijoje. Vokiečių būta ir pirklių, amatininkų.

1672 m. buvo pastatyta mūrinė liuteronų bažnyčia, o 1718 m. užbaigtas bokštas.

XIX a. pr. vokiečių bendruomenė Kėdainiuose buvo gana gausi – 1850 m. Kėdainiuose ir Ariogaloje buvo 1500 liuteronų. Tarp parapijiečių buvo mokytojų, turtingų amatininkų. XIX a. pabaigoje dėl nepalankių ekonominių sąlygų ir migracijos į didesnius miestus, ev. liuteronų skaičius sumažėjo.

Vokiečių ev. liuteronų bendruomenės pabaiga Kėdainiuose – 1940 m., kai sovietai leido reparačiuoti vokiečių tautybės gyventojams.

bernardinai.lt

Jonušo Radvilos paminklą dėkingi kėdainiečiai iškėlė istorinėje miesto Didžiojoje Rinkos aikštėje, kurią vienoje pusėje puošia Radvilų statyta evangelikų reformatų bažnyčia. www.tautosjaunimas.puslapiai.lt/zinios.htm

Donatas Glodenis

Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo pataisos kelia daug aistrų

Šį pavasarį Seimas vienbalsiai grąžino Vyriausybei tobulinti naują Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo redakciją. Šio įstatymo projektas Seimui buvo pateiktas Vyriausybės dar 2002 metų spalį. Prieš tai gerą pusmetį jį derino speciali darbo grupė, kuri konsultavosi ir su didžiausių Lietuvoje religinių bendrijų atstovais. Įstatymo projektas buvo apsvarstytas komitetuose, išsakyta radikaliai skirtingų pastabų ir trejus metus atgulė stalčiuose. 2006 metais Teisingumo ministerijai pavyko paraginti Seimo vadovybę prisiminti šį įstatymą. Pastaroji grąžino įstatymą tobulinti. Apie tai, kodėl Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo pataisos sukelia tiek aistrų, ir apskritai apie teisinį religijos ir valstybės santykio reguliavimą Lietuvoje bernardinų svetainėje pasakojo Teisingumo ministerijos Religijų reikalų tarnybos vedėjas DONATAS GLODENIS.

1995-aisiais, po ilgų svarstymų ir derinimų, buvo priimtas Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymas. 2001 metais nuspręsta, jog jį reikia tobulinti, nes nuo 2004 m. pradžios turėjo pradėti galioti Juridinių asmenų registras, kuriame registruojami visi juridiniai asmenys, įskaitant ir religines bendruomenes. Todėl Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymą, kaip ir kitus įstatymus, reikėjo suderinti su naujuoju Civiliniu kodeksu, nustačiusiu naują juridinių asmenų registravimo tvarką. 2002 m. įstatymui tobulinti suburta darbo grupė nusprendė ištaisyti ir kai kurias įstatymo taikymo metu išryškėjusias spragas, tad įstatymas buvo taisomas iš esmės. Buvo gauta labai daug prieštaringų siūlymų iš religinių bendruomenių. Dalis pasiūlymų buvo teikiami atsižvelgiant į konkrečių religinių bendruomenių veiklos specifiką. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip diskriminacinę įvardijo įstatyme numatytą galimybę valstybinėse mokyklose dėstyti tik tradicinių, o ne kitų įregistruotų religinių bendrijų tikyba – nors panaši norma galioja jau nuo 1995 m.

Teisingumo ministerija parengė pirminę projekto versiją ir išsiuntė ją derinti valstybės institucijoms. Kartu su projektu susipažinti ir pastabas pateikti buvo pasiūlyta ir religinėms bendrijoms. Gavus pastabų, projektas bus pataisytas ir galiausiai teikiamas Vyriausybei, kuri turėtų projektą teikti Seimui. Vyriausybę projektas turėjo pasiekti birželio pabaigoje, ir jis

turėjo būti paskelbtas Teisingumo ministerijos interneto svetainėje www.tm.lt.

Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatyme įvardytos devynios tradicinės Lietuvos religijos. Tačiau iškilo nemažai problemų, nes kai kurios tradicinės religinės bendrijos Lietuvoje yra suskilusios. Šiandien yra dvi reformatų bendrijos: Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia bei Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* – sinodas. Abi jos laikomos tradicinėmis – nors tokia situacija abi ginčo pusės yra nepatenkintos, kiekviena teigia, kad tik ji atstovauja tradicinei evangelikų reformatų religinei bendrijai. Įregistruojant Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* – sinodą kaip tradicinę religinę bendriją buvo remtasi turima informacija apie Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios padėtį Lietuvoje ir po 2001 metų Biržų sinodo susikūrusios grupės veiklą. Ši religinė bendrija jau kurį laiką buvo labai susiskaldžiusi. Kai dėl šio ministerijos sprendimo Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia kreipėsi į teismą, buvo gautos specialistų išvados, patvirtinančios, kad *Unitas Lithuaniae* iš tiesų galima laikyti tradicine Lietuvoje religine bendrija. Teismas, beje, nustatė, kad naujai bendrijai juridinio asmens teisės įformintos teisėtai.

Kitas skilimas egzistuoja sentikių Bažnyčioje, nors šį skilimą sudėtinga pavadinti tikru bažnyčios „skilimu“. Tėra tik labai nedaug su

Aukščiausiaja sentikių taryba nesutariančių tikinčiųjų ar jų grupių, taip pat – įsisenėjęs, daugiau nei 10 metų besitęsiantis bylinėjimasis teismuose, labai apsunkinantis abiejų pusių susitaikymą. Teisingumo ministerija susiduria tik su šio konflikto „paviršiumi“, tad sudėtinga tiksliai pasakyti, kas yra kaip. Atskilusios sentikių grupės nėra pripažįstamos kaip tradicinės.

Tokie susiskaldymai yra skaudūs juos patiriančioms religinėms bendrijoms, tačiau valstybės institucijos tegali nustatyti, ar naujai susikūrusi religinė bendrija yra tradicinė, ir pagal tai priimti sprendimus. Užtikrinti santaiką religinės bendrijos viduje visgi negali būti laikoma valstybės pareiga.

„V.r.ž.“ info

VILTIS

Sustoju prie upės,
Prie degančio laužo,
Čia žiežirbos spragsi,
Juoduoja padangė.
Į laužą sumesiu
Blogąsias mintis,
Te kylantys dūmai
Erdvėj išsklaidys.
Tegul apsilavę
Iš naujo užgims,
Liepsnojančią meilę
Man sielai gražins.

Alfredas Naktinis,
2007 08 07

Reformatų bažnyčių vadovas neigia Vatikano pretenzijas į „vieną tikrą Bažnyčią“

Pasaulio reformuotų Bažnyčių aljanso (WARC) gen. sekretorius kun.dr. Setri Nyomi sukritikavo Vatikano teiginį, kad Romos katalikų Bažnyčia esanti vienintelė tikroji Jėzaus Kristaus Bažnyčia.

Popiežiškosios tarybos krikščionių vienybei skatinti prezidentui kardinolui Walteriui Kasperui adresuotame laiške kun.dr. Setri Nyomi išsakė nusistebėjimą, kad toks Vatikano pareiškimas paskelbtas būtent tokiu metu, kai tiek visuomenė, tiek krikščionys stengiasi įveikti susiskaldymą ir itin pabrėžia vienybės svarbą.

„Esame nustebinti, kad šitoks pareiškimas pasirodė būtent šiuo Bažnyčios istorijos laikotarpiu. Atsiribojęs teiginys, kad Romos katalikų Bažnyčia yra vienintelė Jėzaus Kristaus Bažnyčia <...> prieštarauja mūsų krikščioniško pašaukimo dvasiai judėti vienybės Kristuje link“, – teigiama antradienį išsiųstame laiške.

„Esame priversti suabejoti, ar Romos katalikų Bažnyčia rimtai

WARC gen. sekretorius
kun.dr. Setri Nyomi

traktuoja dialogą su Reformuotų šeima ir kitomis Bažnyčios šeimomis. Tai verčia mus klausti, ar mes iš tiesų kartu meldžiamės už krikščionių vienybę“.

Reaguodamas į antradienį paskelbtą Vatikano dokumentą, Pasaulio reformuotų Bažnyčių aljanso gen. sekretorius kun.dr. Setri Nyomi pareiškė: „Dėkojame Dievui, kad mūsų pašaukimas būti Jėzaus Kristaus Bažnyčios dalimi nepriklauso nuo Vatikano inter-

pretacijų“. Toliau savo laiške gen. sekretorius rašo, kad būti Jėzaus Kristaus Bažnyčios dalimi yra Dievo dovana. „Gavę šią dovaną, laikome Romos katalikų Bažnyčią šios šeimos dalimi“.

Kalbėdamas Pasaulio reformuotų Bažnyčių aljanso vardu, šios organizacijos gen. sekretorius išreiškė viltį, kad tolesnio krikščionių vienybės skatinimo labai Romos katalikų Bažnyčia peržengs „ekskluzyvistines pretenzijas“.

Pasaulio reformuotų Bažnyčių aljansas vienija 75 milijonus tikinčiųjų, priklausančių 214 Bažnyčių 107 valstybėse. Ganos presbiteriųjų Bažnyčios atstovas kun. dr. Setri Nyomi organizacijos generalinio sekretoriaus pareigas eina nuo 2000 m.

Pagal „The Christian Post“,
2007-07-11, parengė
Kęstutis Pulokas
Perspausdinta iš bernardinai.lt

Viltis

Ak, žmogau! Eini kentėdamas, spaudžiamas rūpesčių, nelaimių, nepriteklių. Ieškai dvasinės paguodos, o apsimestinė žeidžia labiausiai. Imi bijoti gražiausių žodžių, įvardijančių amžinąsias vertybes, gal jie netikri... Girdi žodį Meilė, o apsižvalgęs krūpteli čia pat išvydęs neapykantą. Tari Sąžinė, o greta tūno klasta, galvoji – Dora, o dusina bjaurus nedorybės tvaikas...

Bet argi kada buvo kitaip? Ar buvo kitaip prieš du tūkstančius metų, kai Gerasis Ganytojas skelbė Dievo karalystę, gydė nepagydomas ligas ir negalias? Visa tai prilygo stebuklams. Tačiau neilgai trukus tie patys žmonės, kurie Jį garbino,

klausė pamokymų, ėmė šaukti: „Nukryžiuk Jį...“

Per du tūkstančius metų Meilė žingsniavo greta su klasta. Bet Dievo Dvasia kartkarčiais parodydavo žmonėms, kaip ji įveikia tamsiąsias jėgas. Tą vyksmą, mūsų akimis – stebuklą – regime ir šiandien...

...Tą gūdžią vasaros naktį klatingiems šūviams nutildžius išdidžiai plakusias širdis Šventosios Dvasios apglėbtas iš sušaudytųjų keliasi Vienas... Keliasi iš nebūties. Per nenusakomas kančias, per triūsą ir meilę gydančių rankų, kurias vedžioja meilinga Viešpaties ranka. Per Tikėjimą. Keliasi iš baisiosios juodumos ir palengva grįžta į gyvenimą. Į antrąjį

gyvenimą – visiškai naują...

Šventoji Dvasia palytėjo jo širdį. Jis tiki ir žino – Viešpats jį prikėlė. Prikėlė ne negaliai, ne didvyrio laurams, o tam, kad liudytų Kristų ir gyvenimą, padėtų žmonėms artėti prie Dievo karalystės.

Dabar jis – Kunigas. Kunigas Tomas... Jis skelbia Evangeliją ir iškėlęs rankas laimina susirinkusius jos klausytis. Žmonės priima jį kaip Viešpaties siųstąjį, o jis tenori vieno – priartinti juos prie žmonijos Atpirkėjo. Jis eina toliau per gyvenimą, teigdamas meilę, visiems linkėdamas taikos ir ramybės.

Ak, žmogau! Nebijok ir už nedorybių tvaiko ieškoti amžinųjų vertybių. Nebijok ištarti jau daug kartų girdėtų žodžių. Tikėjimas veda į Meilę. Meilė dovanoja Viltį.

G.K.

DNR TYRIMAI PATVIRTINO, KAD DUBINGIUOSE RASTI RADVILŲ PALAIKAI

*Mikalojaus Radvila
Juodasis (1515–1565)*

*Kristupas II Radvila
(1585–1640)*

*Mikalojus Radvila
Rudasis
(1512–1584)*

Mykolo Romerio ir Vroclavo universitetų teismo medicinos ekspertų atlikti DNR tyrimai patvirtino archeologų spėjimus, kad Dubingiuose rasti LDK kunigaikščių Mikalojaus Radvilos Rudojo, Mikalojaus Radvilo Juodojo ir jų artimųjų palaikai.

2009 metais, Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo proga bus sutvirtinti Dubingių bažnyčios pamatai ir Radvilos, pasirinkę amžino poilsio vietą Dubingius, bus ten garbingai palaidoti.

Karsta/dėže, į kurią sudėti iš kitos vietos pernešti žmonių palaikai, archeologai rado buvusios Dubingių reformatų bažnyčios vietoje. Įtariant, kad šioje vietoje galėjo būti slėpti Radvilų palaikai, nuspręsta

atlikti papildomus DNR tyrimus.

Genetiniais tyrimais pagal patenkinamus kaukolės ir portreto sugretinimo rezultatus bei sveikatos būklės sutapimą identifikuota Mikalojaus Radvilos Juodojo (1515–1565) tapatybė.

Jo žmonos Elžbietos Šidloveckos -Radvilienės (1533–1562) tapatybė patvirtinta pagal jos jauną amžių, daugelio gimdymų pėdsakus kaukluose, patenkinamus kaukolės ir portreto sugretinimo rezultatus.

Mikalojus Radvila Rudasis (1512–1584) identifikuotas pagal tai, kad jis - vienintelis senyvas vyras, taip pat remtasi patenkinamais kaukolės ir portreto sugretinimo rezultatais.

Pagal pastaruosius požymius nustatyta Mikalojaus VII Radvilos

(1546 -1589) - Rudojo sūnaus, mirusio 43 metų amžiaus, ir Jonušo VI Radvilos (1579–1620) – Rudojo anūko bei Radvilos Perkūno sūnaus – tapatybės.

Dubingių bažnyčią pastatė Radvilos, jie čia buvo laidoti specialiai užsakytuose sarkofaguose. Jokie šaltiniai nemini perlaidojimų kitose Lietuvos vietose, todėl įtarta, kad archeologinių tyrinėjimų metu surasta kapavietė ir yra ta vieta, kur buvo slėpti (perlaidoti) Radvilų palaikai.

Radvilos buvo įžymūs bei įtakingi politikai: Mikalojus Radvila Rudasis buvo Vilniaus vaivada, LDK kancleris ir didysis etmonas; Mikalojus Radvila Juodasis (Mikalojaus Radvilos Rudojo pusbrolis) buvo LDK kancleris, Vilniaus vaivada

*Dubingių piliavietę praėjusią vasarą kasinėjo VU studentai ir Vilniaus jėzuitų gimnazijos moksleiviai.
www.vilnensis.vu.lt D. Bagdono nuotr.*

Evangelikų reformatų bažnyčios, kuri turėjo tapti giminės mauzoliejumi, liekanos Dubingiuose. www.wikipedia.lt

bei Livonijos vietininkas, Unijos priešininkas, faktiškai nevainikuotas Lietuvos karalius.

Bene labiausiai šią giminę išgarsino Mikalojaus Radvilos Rudojo sesuo Barbora Radvilaitė (1520–1551), 1550 metais karūnuota Lenkijos karaliene ir po mirties palaidota Vilniaus Katedroje.

Barbora Radvilaitė Dubingiuose gyveno beveik 5 mėnesius. Piliavietės inventoriai rodo, kad tuo metu Radvilų rūmai buvo mūriniai, dviejų aukštų, su rūšiais, bokštu ir kitomis patalpomis.

Vytauto Didžiojo funduota Dubingių bažnyčia 1565 m. Mikalojaus

Radvilos Rudojo iniciatyva buvo perduota ev. reformatams. 1620 m. Jonušas VI Radvila senosios bažnyčios vietoje pradėjo statyti naują, didelę, renesanso stiliaus, vienabokštę, mūrinę bažnyčią.

Dubingių reformatų šventovę Radvilų giminės mauzoliežumi siekta paversti nuo XVII a. pradžios.

Po Jonušo VI Radvilos mirties 1621 m. bažnyčios statybą baigęs Kristupas II Radvila (1585–1640) sutvarkė rūsius ir, sudaręs sutartį su Vilniaus meistrais (mūrininku H. Handle ir akmentašiu J.P. Valonu), užsakė 7 sarkofagus Dubingiuose palaidotiems Radviloms.

Tai turėjo būti 2 juodo, 2 rudo ir 3 mažesni balto marmuro sarkofagai. Tačiau kiek jų iš tikro pagaminta, nežinoma.

Sudaužytų marmurinio sarkofago fragmentų su raidėmis buvo rasta ir atliekant archeologinius tyrimus.

Spėjama, kad Dubingių Radvilų kapavietės išplėtos ir palaikiai išniekinti XVII a. viduryje, rusų kariuomenės invazijos metais. Po to kažkas surinkęs palaikus galėjo juos perlaidoti atskiroje dėžėje po bažnyčios grindimis.

„V. r. ž.“ inf.

Lietuvoje lankėsi Radvilų giminės palikuonys

Istorinės atminties akademija, kurios įkūrėjas istorijos profesorius Alfredas Bumblauskas, į Lietuvą buvo pakvietusi kunigaikščių Radvilų giminės palikuonis – Motiejų (Maciej) ir Mikalojų Radvilas (Radziwill) dalyvauti renginyje „Senosios ir jaunosios Lietuvos susitikimai“. Jame dalyvavo ir Gediminaičių giminės palikuonis Paulius Sanguška iš Ukrainos.

„Lietuvos ryto“ žurnalistei kunigaikštis Motiejus Radvila sakė, kad „Atvykome iš užsienio, bet ne į svetimą šalį. Atvykimas į Vilnių mums yra garbė ir malonumas. Čia yra mūsų šaknys, iš čia kilę mūsų protėviai. Mūsų gyslomis teka daugumos Lietuvos istorijoje labiausiai žinomų šeimų kraujas. Didžiuojamės tuo, kad esame kilę iš tokių šeimų kaip Čartoriskiai – didžiojo kunigaikščio Algirdo palikuonys, Sapiegos, Sanguškos, Chodkevičiai, Ostrogiškiai, Višnioveckiai, Glinskiai. Šios šeimos visiems laikams yra įrašytos į Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės (LDK) istoriją. Giliau ieškodami mūsų genealoginių šaknų aptinkame jau primirštas gimines – kunigaikščius Polubinskius, Daumantus, Kiškas ir Goštautus. Tarp šių šeimų Radvilos, nors ir nėra kilę iš didžiųjų kunigaikščių, yra lyg ir LDK įsmevinimas. Šeima, kilusi iš pagonių lietuvių žynių, galbūt turinti savo

Radvilų herbas „Ragai“ (Traby), Tadeušo Gaijlo rekonstrukcija

šaknų Aukštaitijoje, kelis šimtmečius kūrė LDK istoriją.

Keliasdešimt senatorių, keli etmonai ir kiti aukšto rango pareigūnai, Barbaros Radvilaitės santuoka su Žygimantu Augustu, turtai ir dvarai, esantys dabartinės Lietuvos, Baltarusijos, Lenkijos, Ukrainos, o anksčiau ir Prūsijos, Vokietijos, Rusijos bei Austrijos ir Vengrijos žemėse, didelis indėlis į šių žemių kultūrą, ryšiai su valdžiusiomis dinastijomis, Šventosios Romos imperijos kunigaikščių titulas – trumpiausias mūsų šeimos paveldo apibendrinimas. Senieji laikai negrįš, bet paveldas lieka. Turime semtis iš jo tai, kas gera, kas geriausia. LDK ir Žečpospolita

nebuvo idealios valstybės, bet tai buvo valstybės, iš kurių žmonės neemigrudavo dėl persekiojimų. Priešingai, šios valstybės priimdavo svetimšalius, kuriems jų tėvynės nebuvo tikri ir saugūs namai. Šioje valstybėje nebuvo eretikų ir kitatikių laužų. Ši valstybė buvo atvira žydams – amžiniems klajokliams.

Mūsų giminystės ryšiai su Lietuva, akivaizdu, yra išskirtiniai. Tai yra mūsų tėvynė, nors seniai niekas iš mūsų čia jau nebegyvena ir mes nemokame lietuvių kalbos. Paskutiniojo Jogailaičio laikais, kai Radvilos tapo galingiausia gimine Lietuvoje, buvome tam tikra prasme skeptiški unijai. Šis neigiamas požiūris į uniją pasireiškė šeimos politikoje ir vėlesniais amžiais. Kėdainių sutartis buvo pasirašyta dėl to, kad karalius Jonas Kazimieras atmetė Liublino unijos susitarimus. Prieš II pasaulinį karą Tovianuose gyvenę Radvilos puikiai suprato tas tradicijas ir vienas iš jų priėmė kung. Jonušo Radvilos vardu pavadinto pulko garbės komendanto pareigas.

Ši istorinė Radvilų pozicija ir šiandien yra aktuali. Lenkai ir lietuviai yra dvi nepriklausomos tautos, kurios turi gyventi draugiškai ir laikytis išvien, bet tuo pačiu metu visada gerbti tarpusavio susitarimus ir sutartis“.

„V.r.ž.“ inf.

Kaip M. Yčas dalyvavo rinkimų agitacijoje į 1912 m. Rusijos Valstybės Dūmą

Būsimas garsus Lietuvos visuomenės veikėjas biržietis Martynas Yčas 1911 m. baigė Tomsko universitetą ir grįžo į Lietuvą. Vasaros atostogas praleido Šimpeliškių kaime, gimtinėje netoli Biržų. Rugsėjo pabaigoje Kaune pradėjo dirbti advokato P. Leono padėjėju, aktyviai įsijungė į Kauno lietuvių visuomenės veiklą.

1912 m. pavasarį Kauno lietuviai pradėjo ruošti IV Rusijos Valstybės Dūmos rinkimus, sudarė rinkimų komitetą, ėmė tartis, ką rinkti į Dūmą. Knygoje „Atsiminimai. Nepriklausomybės keliais“, išleistoje „Spindulio“ spaustuvėje Kaune 1935 m., M. Yčas prisimena: „Tautininkų grupė jau seniai buvo nužiūrėjusi nuo valstiečių kurijos mane. Nors aš buvau mokslus baigęs, bet neišsiregistravęs, einant 1906 10 08 įstatymu, iš valsčiaus, todėl dar galėjau tuo sąrašu eiti“.

Bet kaip dalyvauti rinkimuose be agitacijos? Ir čia Martynas Yčas sugalvojo išeitį.

1912 m. vasarą iš JAV sugrįžo dainininkas Mikas Petrauskas, pasiruošęs vasaros metu noriai koncertuoti.

M. Yčas pasiūlė M. Petrauskui rengti koncertus po visą Lietuvą. Jis pats bus organizatorius – impresario, Mikas – dainininkas, o akompaniatoriaus ir pianisto solisto vaidmenys numatyti dviem panelėms, Papilio evangelikų reformatų kunigo Adolfo Neimano dukroms – Elenai ir Jadvygai Neimanaitėms.

M. Yčas nuvyko į Kauną ir iš Kauno gubernijos gubernatoriaus P. Veriovkino gavo leidimą dešimčiai koncertų – Biržuose, Rokiškyje, Panevėžyje, Linkuvoje, Kėdainiuose, Ukmergėje, Zarasuose, Raseiniuose, Telšiuose ir Šiauliuose.

Pirmasis koncertas įvyko Rokiškyje. Iš miestelio į miestelį keliavo arkliais. Koncertai visur praėjo su dideliu pasisekimu, nes dainininko

Pirmoje eilėje - Elena Neimanaitė, Mikas Petrauskas, antroje - Jadvyga Neimanaitė, Martynas Yčas. 1912 m.

Miko Petrausko vardas jau tada buvo žinomas. Impresario Martynas Yčas irgi džiaugėsi atlikta misija. Jis prisimena: „Po koncertų jaunimas šokdavo, o aš su būreliu žmonių tardavaus apie rinkimus į Dūmą. Taigi, Miko Petrausko koncertai suvaidino ne tik kultūrinį, bet ir politinį vaidmenį...“

Sunku pasakyti, kiek turėjo įtakos tokie koncertai ir kelionės po Lietuvą, bet galiausiai po visokių nacionalinių, tautinių, socialinių, partinių peripetijų teisininkas Martynas Yčas rinkikų kolegijos buvo išrinktas Rusijos Valstybės IV Dūmos deputatu nuo Kauno gubernijos.

Biržietis kraštotyrininkas Jonas Dagilis Biržų „Sėlos“ muziejaus mokslinio bendradarbio Antano Seibučio straipsnį laikraštyje „Šiaurės rytai“ papildė pastebėjimu, kad su Miku Petrausku koncertavusios Neimanaitės nebuvo tik atsitiktinai pasirinktos muzikalios panelės. Jų vyresnioji sesuo Ona Neimanaitė dar 1908 11 06 buvo susituokusi su Jonu Yču – Martyno vyresniuoju broliu.

„V. r. ž“ inf. parengta pagal straipsnius Biržų laikraštyje „Šiaurės rytai“

VAKARONĖ BUIKOSE

Sekmadienį, rugpjūčio 5 d., visi Vilniaus parapijiečiai po pamaldų susėdo į automobilius ir nurūko Lydos keliu į Buikas – pavakartoti prie laužo, aptarti parapijos reikalų. Vasaros pabaigoje išvyka į Arlauskų sodybą ant Merkio kranto tampa tradicine. Prisimindami puikų pernykštį pasibuvimą, parapijiečiai laukė pakvietimo ir raginti bei įkalbinėti šiemet nereikėjo. Atvirksčiai – bijojome, kad nebus tiek automobilių, kad visi sutilptume. Bet Dievas laimina gerus darbus; esame dėkingi visiems „ratuotiems“, jog tilpo visi norintys važiuoti.

Pakeliui pas svetinguosius šeiminkus aplankėme prie kelio Jašiūnai–Turgeliai 1767–1791 metais gyvavusią garsiąją Pavlovo (Merkinės) dvarvietę, dar vadinama Pavlovo Respublika, kurios įkūrėjas buvo LDK referendorius, kanauninkas Povilas (Pavel) Ksaveras Bžostovskis. Pavlovo Respublika turėjo savo prezidentą (juo pasiskelbė dvaro savininkas Povilas Bžostovskis), parlamentą, teismą, vėliavą, herbą, kaldino monetas, kurios buvo didžiausia numizmatinė retenybė. Turėjo Lietuvos-Lenkijos Seimo oficialiai patvirtintą konstituciją, veikė mokykla, kurioje vaikai mokėsi lenkų kalba, o vakarais suaugusieji gilinosi į žemdirbystės pagrindus ir karybą. Tvarkai palaikyti surūpavo Pavlovo milicija dalyvavo T. Kosciuškos sukilime ir atrėmė kelis caro kazokų antpuolius. Pats Merkinės dvaras buvo įtvirtintas: iš visų pusių jį supo pylimas, ant kurio stovėjo patrankos.

Dabar apie ketvirtį amžiaus gyvavusios Pavlovo Respublikos buvimą primena tik žymaus dailininko P. Smuglevičiaus XVIII a. pab. tapytas paveikslas.

Mes, nubridę per kvepiančius vasaros žolynus, įsiamžinome prie buvusių didingų dviaukščių rūmų griuvėsių.

Buikos mus pasitiko naujomis statybomis: sodyba plečiama, dai-

linama. Kaip ir pernai išikūrėme talpioje pavėsinėje: ten jau puikavosi žymioji Aurelijos gira ir siūlėsi paragauti žagarėliai. Pasibuvimą pradėjome kun. Tomo malda, ištrauką iš Šventojo Rašto paskaitė diak. Raimondas, visi sugiedojome tradicinę giesmę „Dieve Tėve mielas“, jai toną davė Jasiukėnas, padedamas kompiuterio.

Kadangi buvo susirinkę daug parapijiečių, aptarėme aktualias parapijai problemas. Labiausiai šiuo metu rūpimas klausimas – kaip sekasi Vilniuje įsikurti naujai paskirtam diakonui Raimondui Stankevičiui. Buvome nudžiuginti, kad jis su šeima jau persikraustė į Vilnių, žmona Džiuljeta susirado darbą. Parapijiečiai pritarė parapijos Tarybos priimtam sprendimui, kad nuo rugpjūčio mėnesio būtų įkurtas kunigo paramos fondas. Kas mėnesį pasiryžome surinkti po 1000 Lt – mokesčių už diakono buto nuomą. Džiugino žmonių geranoriškumas, jų noras išlaikyti parapijos kunigus, stiprinti ir gausinti pačią parapiją.

Renata informavo parapijiečius apie artėjantį Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios pirmojo Sinodo 450 metų jubiliejų, įvyksiantį rugsėjo mėn. 15–16 dienomis Biržuose.

Pakvietė parapijiečius gausiai dalyvauti renginyje, kuris žada būti įdomus ir reikšmingas mums, šių dienų reformatams, išlaikiusiems savo Bažnyčią ir tikėjimą, nežiūrint visų negandų ir represijų. Registravosi ir žada atvykti apie 40 svečių iš užsienio: iš 11-os mums draugiškų Bažnyčių, dalyvaus Šveicarijos ir Nyderlandų ambasadoriai, atstovas iš JAV ambasados.

Po gana ilgai užsitęsusių pokalbių, diskusijų, nusileidome prie Merkio: sugalvoję norą, leidome pasroviui žvakeles-žiburėlius, braidedėme, džiaugėmės vandens vėsa.

Uodų spiečiai neleido ilgai mėgautis vandeniu, grįžome į sodybą, vaišinomės gausiomis ir gardžiomis suneštinėmis vaisėmis, kūrenome laužą ir prie jo šokome, dainavome.

Visi pritarė, kad mūsų parapijai būtinos tokios išvykos, net trijų kartų bendravimas – aplinkui krykštavo mažiausieji: Nojus ir Rokas, kurio močiutė Danguolė buvo pilna ateities vizijų, šokiams vadovavo, kaip ir dera, parapijos pirmininkė Renata, dainas iš dainų rinkinio siūlė Aurelija, visi pozavo būsimai žurnalistei Viktorijai.

Garbės Prezidentė kurt. HALINA JAKUBĖNAITĖ-DILIENĖ

1908 03 30–2007 06 29

Rodos taip neseniai, prieš ke-
tverius metus, vilniečiai ev. re-
formatai sveikino išeivijos ev.
reformatų Bažnyčios Garbės Ku-
ratorę Haliną Jakubėnaitę Dilienę,
atšventusią savo 95-ji gimtadienį.
Šiomet dar šiltų sveikinimų sulaukė
savo 99-ųjų gimimo metinių proga.
Peržengti 100 metų jubiliejaus
slenksčio velionei nebuvo lemta.
Jos gyvenimo laikas sustojo.

Halina gimė kun. Povilo Ja-
kubėno ir Halinos Lipinskajos,
kilusios iš senos bajorų reformatų
giminės, šeimoje. Motinos tėvai gy-
veno Maskvoje. Kaip ir jos seserys
(viena dainininkė, kita pianistė) ji
buvo muzikali, neblogai skambino
fortepijonu. Mokėjo lenkų, rusų,
vokiečių, prancūzų kalbas. Nors
Lipinskių šeimoje buvo kabama
lenkiškai, tačiau tėvai mėgdavo
pabrėžti, kad jie yra lietuviai.

Kunigo Povilo ir Halinos Jaku-
bėnų šeimoje pirmas gimė sūnus,
pakrikštytas Vladislavo-Jono var-
dais, vėliau tapęs žymiu muziku-
-kompozitoriumi, profesoriumi.
Gimus dukrai, Ji buvo pakrikštyta
motinos Halinos vardu.

Pirmojo pasaulinio karo metu
vokiečių kariuomenei veržiantis į
Rusiją, rusų valdžios nurodymu,
ne tik kunigai, bet ir pati Vilniaus
Sinodo kolegija turėjo evakuotis į
Rytus. Frontui artėjant prie Biržų,
kun. P. Jakubėnas pats nutarė likti
Lietuvoje, o šeimą išsiųsti pas gi-
mines į Maskvą. Tačiau netrukus ir
jis buvo priverstas išvažiuoti, šeima
apsigyveno Maskvos priemiestyje.
Ten Halina lankė pradžios moky-
klą. Nebuvo lengva, nes rusaitės
šaipėsi iš svetimtaucių lietuvių ir
nenorėjo priimti į savo draugiją.
Halinai teko su jomis pasistumdyti
ir pasikumščiuoti. Dėlto Jos mama
buvo paprašyta atsiimti savo ka-
ringą mergaitę iš mokyklos. Buvo
surasta labai gera guvernantė, lie-
tuvaitė Elena Gedvilaitė, mokanti
kelias kalbas. Halinai ypač patiko

jos turimos vaikiškos knygelės ir
tvarkingai vedamos pamokos.

Prasidėjus Rusijos revoliucijos
neramumams šeima išvyko į Krymą,
į Jaltą, kur sanatorijoje galėjo pasi-
gydyti ir Halinos brolis Vladas, mat
čia tuo metu sanatorijos vedėju dirbo
biržietis dr. J. Mikelėnas. Tėvas išvy-
ko į Voronežą, bet kiek galėdamas
lankydavo šeimą. Dažnai rašydavo
vaikams laiškus lietuviškai. Halinai
tekdavo apsakymėliai arba pasakos,
parašytos didelėmis raidėmis.

Šeimai vėl grįžus į Maskvą, čia
gyventi buvo nesaugu dėl dažnų
susišaudymų ir maisto trūkumo.

Kun. Povilo Jakubėno ir Rusi-
jos Dūmos atstovo Martyno Yčo
(Halinos krikšto tėvo), iniciatyva
buvo suorganizuotas ešelonas – ke-
letas Raudonojo Kryžiaus vagonų
– lietuviams sugrąžinti į Tėvynę.
Po ilgos ir varginančios kelionės,
laimingai pergyvenusi revoliucijos
baisumus, Jakubėnų šeima 1918
metų vasarą grįžo į Biržus.

Anksti vaikystėje Halina pradėjo
talkininkauti savo Tėvui šalpos dar-
buose ir bažnytinėje veikloje. Mėgo
bendrauti su žmonėmis. Paūgėjusi
su malonumu rašė straipsnius į
Tėvo leidžiamą bažnytinį laikraštį
„Sėjėjas“, ypač į skyrelį „Margu-

mynai“. Buvo nuolanki pagalbi-
ninkė, po keletą kartų nešiodavo
laikraščelio korektūras iš spaustu-
vės ir atgal. Padėjo vyresniesiems
organizuoti svečių priėmimus per
Bažnyčios sinodus. Halina mėgo
istoriją, literatūrą, gamtos moks-
lus ir ypač svetimas kalbas. Tokie
vaikystėje įgyti pomėgiai ir įpročiai
Jos neapleido visą gyvenimą.

Išėjusi mokslus Biržų gim-
nazijoje, toliau mokėsi Kauno
Vytauto Didžiojo universitete
filologijos fakultete. Superinten-
dentas kun. Povilas Jakubėnas
dirbo ir gyveno Kaune, o vasaro-
mis su šeima sugrįždavo į Biržus.
1931 m. Halina ištekėjo už brolio
Vlado draugo astronomo Pauliaus
Slavėno, kuris aktyviai įsijungė į
reformatų veiklą, rašė švietėjiškus
straipsnius į „Sėjėją“, „Mūsų žodį“,
buvo išrinktas LERB kuratoriumi.
1932 m. rugpjūtį Slavėnams gimė
sūnus Julius Paulius, 1937 m. ge-
gužę pasaulį išvydo antrasis sūnus
Ronaldas Rimantas.

Antrojo pasaulinio karo pra-
džioje Slavėnų šeima iširo, ir oku-
pavus Lietuvą sovietams Halina su
vaikais, kaip ir Jos tėvai, pasitraukė
į Vakarus. Vokietijoje, pabėgėlių
stovykloje artimiau susidraugavo ir
ištekėjo už Vilniaus ev. reformatų
bažnyčios kun. Povilo Dilio. Ten
jiems gimė dukra Erika.

Tremtyje atgijus bažnytiniam
gyvenimui, 1948 metais Vokieti-
joje, Kleine Wittensee miestelyje,
įvyko pirmas lietuvių išeivių ev. re-
formatų Sinodas, kuriame Halina
buvo išrinkta kuratore. Atsiradus
galimybei išvykti į JAV, Halinos ir
Povilo Dilių šeima 1951 m. pra-
džioje atsisveikino su Tėvu kun.
P. Jakubėnu, kuris dėl sveikatos
atsisakė kelionės (motina jau
buvo mirusi), ir persikėlė gyventi
į Ameriką. Apsigyveno Čikagoje,
kur buvo susispietęs didesnis būrys
lietuvių reformatų. Didelis ir Jos
nuopelnas, kad bendraminčiams

pavyko suorganizuoti lietuvių ev. reformatų Bažnyčią išėivijoje, kuriai Ji buvo atsidavusi visa širdimi iki mirties.

Kurt. Halina buvo savo vyro kun. Povilo Dilio (1905 08 22–1995 07 24), vėliau išrinkto Bažnyčios gen. superintendentu, stropi pagalbinkė, jo dešinioji ranka, ypač organizuojant metinius Sinodus. Ji taip pat aktyviai dalyvavo Moterų draugijos ir parapijos komiteto darbuose. Nuo pat pradžių (1951 m.) talkininkavo leidžiant lietuvių ev. reformatų žurnalą „Mūsų Sparnai“, buvo redakcinio kolektyvo nare. Nuo 1959 iki 1961 metų buvo šio žurnalo redaktore, parašė daug straipsnių.

Nemažiau svarbi Jos veikla buvo Bažnyčios atstovavimas tarptautinėse organizacijose užsienyje. Pirmasis toks išėjimas į pasaulį buvo dar 1931 m. Anglijoje, kur Ji atstovavo lietuvių reformatų jaunimui. Vėliau Ji buvo atstove

Pasaulio Reformatų Sąjungos suvažiavimuose Amsterdame, Olandijoje bei Upsaloje, Švedijoje, reformatų konfesijos keturių šimtmečių minėjime Ženevoje, Šveicarijoje, ir kituose bažnytiniuose ir visuomeniniuose renginiuose.

1991 metais išėivijos reformatų Sinodas kurt. Haliną Dilienę išrinko Bažnyčios vykdomojo organo – Sinodo kolegijos prezidente. Šiose pareigose ji išbuvo 10 metų. 2001-ųjų metų išėivijos Sinodas patenkino kurt. Halinos prašymą dėl metų naštos Ją atleisti iš užimamų pareigų. Naujuoju Kolegijos prezidentu Sinodas išrinko Jos vaikaitį dr. Paulių J. Slavėną. Kuratorei Halinai Dilienei buvo suteiktas Garbės Prezidentės titulas.

Ne tik išėivijos, bet ir kurt. Halinos Tėvynės Lietuvos reformatai dar ilgai jaus šios iškilios asmenybės trūkumą bažnytiniame gyvenime. Garbės prezidentės

kurt. Halinos Dilienės-Jakubėnaitės mirtis dar daugiau praretino ir taip negausias išėivijos lietuvių ev. reformatų gretas. Velionė iškelia vo amžinajam poilsiui į Čikagos lietuvių Tautines kapines greta ten jau besiilsinčių ir mums brangių nusipelnusių Tėvynei ir Bažnyčiai asmenybių.

Vilniaus ev. reformatų parapijos nariai liūdi dėl šios skaudžios netekties ir giliai užjaučia velionės dukrą Eriką su vyru Edmundu, sūnus Ronaldą su žmona Christy bei Julijų su žmona Gražina, taip pat užjaučia šių šeimų 12 anūkų ir 2 proanūkius, netekusius savo mielos Močiutės ir linki visiems Dievo palaimos.

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba ir parapijos valdyba

Išėję Amžinybėn

Olga Birutė Juodgudytė- Mitrienė

1931 06 07–2007 06 29

Olga Birutė gimė Papilio parapijos Smaliečių kaime reformatų Marės Ajutytės ir Martyno Juodgudžių šeimoje. Baigusi Papilio vidurinę mokyklą, mokytojavo gimtojo Smaliečių kaimo taip pat Biržų ir Pandėlio rajonų mokyklose. 1949–1951 metais buvo persekiojama ir kankinama, įtariant bendradarbiavimą su partizanais. Po Stalino mirties, 1956 metais sukūrė šeimą su Petru Mitru, kilusiu iš šalia Jos giminės esančio Myliškių kaimo. Petras neseniai buvo sugrįžęs iš Sibiro, kur buvo ištremtas. Šeima persikėlė gyventi į Vilnių. Abu užaugino dukrą

Rasuolę. Olga turėjo neeilinių meninių gabumų: gražiai piešė, gerai braižė, todėl buvo gerbiama

ir mylima darbovietėse: Miestų statybos projektavimo institute ir Sąjunginio techninės estetikos instituto Vilniaus filiale. Išėjusi į pensiją sode ir prie namų augino gėles, kurias labai mėgo.

Mirė pakirsta sunkios, alinančios ligos birželio 29 d. Palaidojo Olgą Birutę liepos 1 d. Karveliškių kapinėse kun. Rimas Mikalauskas.

Vilniaus reformatai liūdi kartu su Velionės šeima ir prašo Viešpaties paguodos ir suraminimo nuliūdusioms širdims.

Vilniaus parapijos seniūnų taryba

A.A.

Žmogus – tarsi vėjo dvelkimas, jo dienos – tarsi dingstantis šešėlis /Psl 144, 4/

Nuoširdžiais užuojautos žodžiais norime paguosti LERJD „Radvila“ narį Kornelijų Šišlą, po ilgos ir sunkios ligos mirus mylimai MAMYTEI, ir prašome Viešpaties paguosti ir nušluostyti našlaičių ašaras.

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

I N F O R M A C I J A

Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios Sinodo dalyviai. Biržai, 07 06 24

■ Birželio 23–24 d. Biržuose vyko Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios Sinodas, dalyvavo dvasininkai, Sinodo kuratoriai ir delegatai ar atstovai iš Biržų, Nemunėlio Radviliškio, Papilio (visos – Biržų r.), Salamiesčio (Kupiškio r.), Švobiškio (Pasvalio r.), Kėdainių, Panevėžio, Klaipėdos, Šiaulių ir Vilniaus ev. reformatų parapijų.

Gen. superintendentas kun. R. Mikalauskas laimina diakoną Raimondą Stankevičių

Sinodą sveikino Vokietijos ev. reformatų sąjungos atstovas kun. Erhard Mische, sveikinimus raštu atsiuntė Pasaulio reformuotų bažnyčių aljanso (WARC) gen. sekretorius dr. kun. Setri Nyomi ir Lietuvių ev. reformatų Sinodo Kolegijos JAV vardu – diakonė Erika Brooks. Pirmą kartą Lietuvos reformatų Bažnyčios istorijoje Konsistorijos vadovu, prezidente, buvo išrinkta moteris – dr. Renata Bareikienė iš Vilniaus.

Per iškilmingas Sinodo uždarymo pamaldas diakono-katecheto tarnystei ordinuotas Klaipėdos universiteto evangeliškosios teologijos katedros paskutiniojo kurso studentas Raimondas Stankevičius. Kitų metų Sinodo suvažiavimo data ir vieta, nustatyta dar 1930 metais, išlieka ta pati – Biržai, per Jonines.

■ Liepos 1 d. Vilniaus reformatų parapijos pamaldose pirmą kartą dalyvavo ir Šv. Raštą skaitė birželio 24 d. per Sinodą Biržuose ordinuotas diakonu Raimondas Stankevičius, homiliją skaitė gen. superintendentas kun. Rimas Mikalauskas, pristatęs diak. Raimondą antruoju parapijos kunigu, pamaldas vedė Vilniaus parapijos klebonas kun. Tomas Šernas, vargonavo Irena Kalvanaitė Pavilanskienė.

■ Liepos 5 d. savo reformatų tikėjimo išpažinimą Biržų bažnyčioje patvirtino vilnietė Donalda Sinkutė.

■ Liepos 14 d. Lietuvos karališkoji bajorų sąjunga ir Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugija kaip ir pernai surengė labai įdomią bei informatyvią kelionę kunigaikščių Radvilų gyvenimo ir veiklos keliais (VILNIUS – DUBINGIAI – VYŽUONOS – SVĖDASAI – PAPILYS – BIRŽAI – VILNIUS). Apie lankomas piliavietes, pilis, dvarus ir parkus 43 keliautojams pasakojo garsiausias Lietuvoje parkotyryninkas Kęstutis Labanauskas.

■ Liepos 22–28 d. Nemunėlio Radviliškyje vyko Lietuvos evangelikų reformatų jaunimo draugijos „Radvila“ organizuota jaunimo vasaros poilsio stovykla. Stovyklos organizaciniais klausimais rūpinosi draugijos centro valdybos narė Donalda Sinkutė, jai savanoriškai talkinę vadovai taip pat priklauso šiai draugijai. Teologinę dalį dėstė kun. Rimas Mikalauskas, kuris laikė ir stovyklos atidarymo bei uždarymo pamaldas. Jaunuoliai mokėsi skaityti Bibliją, nagrinėjo jos pavyzdžius pagal stovyklos temą „Dvasiška kova“, gilinosi į savo asmenybės pažinimą, stengėsi suprasti, kas yra teisinga, mokėsi melstis, kovoti su pagundomis, bandė tapti Dievo kariais.

■ Rugpjūčio 11–12 d. Kėdainiai šventė 635-ąjį gimtadienį (1372 m. pirmą kartą Kėdainiai paminėti rašytiniuose šaltiniuose – Vartbergės kronikoje). Dalis iškilmių vyko Didžiojoje Rinkos aikštėje prie pernai skulptoriaus Algirdo Boso sukurto paminklo LDK kunig. Jonušui Radvilai IX. Paminklo fundamentas – skrynja, simbolizuojanti Radvilos išsaugotą ir išvežtą iš 1655 metais rusų kariuomenės okupuoto Vilniaus valstybės išdą. Kunigaikščio bus-

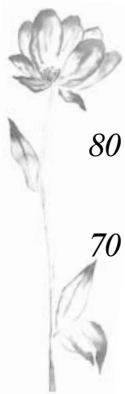
tas kyla virš jo, lyg milžinas iš istorijos ūkanų. Fone surėmę ginklus lietuvių ir švedų kariai, apačioje – 1655 m. spalio 20 d. pasirašyta žymioji Kėdainių sutartis, kuria Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, kaip savarankiškas politinis vienetas, atskiriama nuo Lenkijos ir sujungiama unijos saitais su Švedija. Kitoje pusėje – kunigaikščio tėvo – kunig. Kristupo Radvilos II ir senelio kunig. Kristupo Radvilos Perkūno bareljefai, genealoginis medis, dar kitoje – užrašas: už Tėvynę, už karalių, už Dievą, už tikėjimą.

■ Rugsėjo 15–16 d. 2007 metų Sinodo dalyviai ir gausybė svečių – užsienio seseriškų Bažnyčių vadovai, Vilniuje reziduojančių ambasadų, vyriausybinių institucijų atstovai susirinks Biržuose į Jubiliejinį Sinodo 450 metų iškilmingą

minėjimą bei tarptautinę mokslinę konferenciją: „Šlovinki Dievą besikeičiančiame pasaulyje“.

Kurt.D.Balčiauskas dovanoja vilniečiams liturginę taurę

Sveikiname parapijietes:

ALDONĄ TICHONOVIENĘ,
80 metų Jubiliejų atšventusių rugpjūčio 5 d.

REGINĄ VARIAKOJYTE,
70 metų Jubiliejų atšventusių rugpjūčio 6 d.

ZELMĄ MAŽUIKAITE,
75 metų Jubiliejų
atšventusių rugpjūčio 15 d.

*Linkime Jubiliatėms stiprios sveikatos, energijos ir
Dievo palaimos kupinų gyvenimo metų!*

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

Sveikiname

*Birželio 24 d. šį pasaulį išvydo
diak. Gitanos Gasiūnaitės ir
Eugenijaus Demčenkovo
sūnelis DOMINYKAS.*

*Sveikiname laimingus Tėvelius ir linkime augti sveikiems ir
globojamiems meilingos Viešpaties apvaizdos!*

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

**Lietuvos reformatų
Bažnyčios vadovybė:**

Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios

Unitas Lithuaniae

Sinodo Konsistorijos

prezidentė

krt. dr. Renata Bareikienė

mob. 8 688 8 86 32

**Lietuvos reformatų
kunigų telefonai:**

Gen. superintendentas

kun. Rimas Mikalauskas

gyv. Biržuose

mob. 8~686 6 63 83,

Senjoras kun. emeritas Petras Čepas

gyv. Medekiuose

tel. 8~450 5 85 77.

kun. Kęstutis Daugirdas

(šiuo metu tęsia doktorantūros

studijas Vokietijoje)

mob. 8~686 6 70 07,

kun. Tomas Šernas

gyv. Vilniuje

tel. 213 18 10

mob. 8~687 5 68 46,

diak. Tomas Sakas

mob. 8~671 1 16 40

(šiuo metu tęsia mokslus Vokietijoje)

diak. Sigita Švambarienė

gyv. Biržuose

mob. 8~681 6 66 61

diak. Gitana Gasiūnaitė

gyv. Prahoje

el. p. saules_miestas@yahoo.com

diak. Raimondas Stankevičius

gyv. Vilniuje

mob. 8~614 8 25 67

Parapijos vadovybės telefonai:

Valdybos pirmininkė

Renata Bareikienė

mob. 8 688 88632

Valdybos pirmininkės pavaduotoja

Donata Indriūnaitė 234 28 24.

Seniūnai:

Vida Cupreva 236 32 24 d.,

mob. 8 673 0 45 37,

Dalija Gudliauskienė 242 91 18,

mob. 8 685 74951,

Olga Tamulėnaitė

277 03 14, mob. 8 613 60242

Rūta Kėželytė mob. 8 685 3 70 27,

Danguolė Juršienė 219 11 09 d.,

241 69 81 n., mob. 8 612 20 402

Laiškus redakcijai galite rašyti

Laisvės pr. 55-10 LT-07190, Vilnius

Dalijai Gudliauskienei

El. paštas: dalija@mail.lt,

tel. 242 91 18, mob. 8 685 74951

Leidėjai:

Vida Cupreva, Dalija Gudliauskienė,

Dalia Pronskietytė